

4) $\frac{5}{6}$ af Hæftelses-Renten i Jorder og Tiender i Danmark i et vist Aaremaal.

Med Undtagelse af det for Regjeringens Regning optagne Laan under Ade Februar 1820 til en forøget Seddelinddragelse forblev Bankens Stilling uforandret, indtil det saakaldte Spørgsmaal om de 12 Millioner opstod. De herom vevrede Indlæg findes i Collegialtidenden for 1836, 1837 og 1838.

Her er det tilstrækkeligt at anføre, at Striden dreiede sig om, i hvor mange Aar Banken skulde beholde Indtægten af de $\frac{5}{6}$, eller om den Deel af Seddelgjælden, der var udredet af de udtraadte Eiendomsbestidere i Hertugdømmerne, og som var henimod 12 Millioner Rd., skulde afgaae i den Seddelgjæld, der skulde tilsvares af de $\frac{5}{6}$, hvilke sidstnævnte Intet havde betalt til Obligationsgjælden. Spørgsmaalet blev afgjort ved en Compromis, hvis Bestemmelser indeholdes i det kongelige aabne Brev af Ade December 1838. Hovedpunkterne ere: Indtægten af de $\frac{5}{6}$ Dele ophørte, derimod overdroges til Banken 2 Millioner Rd. af Statens Activer, og der udstedtes kongelige Obligationer til Beløb 7,200,000 Rd., som forrentes og afbetales med 324,000 Rd. aarsligt, saaledes, at 3 pCt. er Renten, det Dvrige Capitalafdrag; desuden erholdt Banken 4000 Rd. aarsligt til Indcasation af Beløbet. Den hele Sum af 328,000 Rd., som er lig med $\frac{5}{6}$ af Hæftelsesrenten for Jorder og Tiender i Danmark, vevblev Banken at indkræve directe hos Landeierne, der igjen erholdt Godtgjørelse derfor i de kongelige Skatter. Indtægten er beregnet at tilfalde Banken indtil Aaret 1877.

Den saaledes af Monarken paa hele Rigets Vegne stiftede Statsgjæld blev imidlertid ikke optagen i det Beløb, som i de aarlige Budgetter og Regnskaber opgaves at være Statens hele Gjæld. I de roeskildbke Stænder blev i 1842 nedsat en Comitee om Finantsvæsenet, bestaaende af Hvidt, David, Etatsraad Bang, Ussing, Grosserer Hanssen, Etatsraad Neergaard, Sehestedt-Juel, Scavenius og Herforth. I dens Betænkning hedder det, at i Budgettet

for 1842 Side 107 er ikke under Statsgjælden medregnet de kongelige Obligationer, som ere overdragne til Banken i Anledning af Afgjørelsen af dennes Mellemværende med Regjeringen, og at denne Gjældspost tilligemed den Banken anviste Statsindtægt bør optages i Statsregnskaberne. Denne Betragtning af Sagen er tilraadt af Forsamlingen ved at optages i dens Finantspetition (sfr. Roesk. St. Tid. Pag. 3792, 3863, og CXLII.). I Kongens Svar (Coll. Tid. 1844 Pag. 933) er henviist til de bekendtgjorte Budgetter og Regnskabsoversigter. I Regnskabsoversigten for Aaret 1841 yttres herom, Pag. 311—12: den Banken før og efter Arrangementet i 1838 tillagte, directe hos Øerne indkrævede, Indtægt har hverken kunnet eller vil herefter kunne opføres i Statsregnskaberne, fordi den ingen Stats-Indtægt afgiver; og, som Folge deraf kan det paa Indtægten baserede Obligationobeløb eller Afdraget herpaa ikke høre hjemme i Statsregnskaberne. Derpaa tilføies: „Skjøndt altsaa den, Banken ved Afgjørelsen i 1838 af Sammes og Finantsernes Mellemværende tilsaade, Fordring i 3 pCt. kongelige Obligationer ikke er bleven optagen og ikke har kunnet optages under Statsgjælden, bemærkes det dog her, at Beløbet 7,300,000 Rd. er nedgaaet til 6,975,300 Rd.“

Heraf fremgaaer det, at Regjeringen i 1843, da bemeldte Regnskab udkom, betragtede Beløbet som en Statsgjæld, men at denne blev holdt særskilt, fordi Indtægten fra Øerne og Udgiften til Banken ikke passerede Statens Kasser og Regnskaber.

I Finantslovene og Forslagene til disse er Posteringen vevbleven saaledes, at Indtægten og Udgiften af de $\frac{5}{6}$ Bankhæftelsesrenter ere holdte udenfor Statens Indtægter og Udgifter; kun er Summen af det Hæftelsesbeløb, hvoraf Renten svares, opført tilligemed selve Renten.

I den kongelige Kundgjørelse af 2den October 1855 om Indskrænkningen af Grundloven hedder det i § 2, at til Kongerigets særlige Anliggender henhører den Deel af Statsgjælden, som reiser sig af Lov af 20de Juni 1850 om Udjævning af Forskellen mellem